

Аналіз поняття корупції, що міститься в ст. 1 чинного Закону України «Про запобігання корупції», вказує прив'язку поняття «корупція» до поняття «неправомірна вигода». Останнє виступає визначальним елементом, який дає підстави вважати, що дії встановлених Законом суб'єктів є корупційними. Проте слід зазначити, що така конструкція складна у правозастосуванні і потребує підтримки інших галузей правового регулювання.

Стосовно ж кримінально-правового реагування на корупційні (в широкому розумінні) прояви, позиція сучасного українського кримінального права, на жаль, не зовсім послідовна. Отже, в сучасних умовах слід підтримати ініціативу тих науковців, які пропонують радикальне оновлення українського кримінального законодавства, в тому числі і шляхом прийняття нових кодексів. Принаймні, цей непростий, але продуктивний шлях дозволить спільними зусиллями вирішити нагальні проблеми кримінального законодавства, у тому числі, в питаннях протидії корупції.

Список бібліографічних посилань

1. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії : монографія. Київ : Атіка, 2001. 304 с.

Одержано 30.09.2019

УДК 343.9:343.35

Наталія Олегівна РАСТОРГУЄВА,

курсант 3 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Тетяна Анатоліївна ШЕВЧУК,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ В ПИТАННЯХ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Сьогодні тема протидії корупції знаходиться в центрі суспільної уваги. Корупція не тільки кардинально стримує соціально-економічний розвиток України, заважає реалізації національних проєктів, але і перешкоджає подальшій інтеграції до Європейського Союзу. Адже однією з основних вимог, що ставляться до України, є зменшення рівня корупційних проявів в нашій державі.

На сьогоднішній день нормативно-правова база щодо запобігання та протидії корупції (антикорупційне законодавство) є досить ґрунтовно розробленою і включає в себе, перш за все, Конституцію України, Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси України, закони України «Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією», «Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції», «Про очищення влади», «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про Національне антикорупційне бюро України» та ін., цілий ряд постанов Кабінету Міністрів України та рішень Національного агентства з питань запобігання корупції. Крім того, у 2018 році Кабінетом Міністрів України було ухвалено проект Закону України «Про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки». Законопроект розроблений Національним агентством з питань запобігання корупції з метою визначення комплексу заходів, спрямованих на зменшення рівня корупції в Україні та подальше просування антикорупційних ініціатив у державі [1]. Буквально місяць тому, згідно із законодавчою ініціативою Президента України 29.08.2019 було ухвалено «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо конфіскації незаконних активів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і покарання за набуття таких активів».

Ці та безліч інших законодавчих ініціатив свідчать про активну позицію держави стосовно протидії корупції, розуміння та всебічну підтримку заходів, що здійснюються державними та недержавними органами та організаціями в цьому напрямку, спробах подолання дещо толерантного відношення суспільства до корупційних проявів та їх мінімізації.

Але не зважаючи на таку кількість нормативно-правових актів, що регулюють питання запобігання та протидії цьому явищу, прояв корупційних посягань в нашій державі є досить високим і Україна займає 6 місце в світі за рівнем корупційних ризиків (45 %), поступаючись лише таким країнам, як Росія (71 %), Південна Африка (62 %), Кенія (57 %), Канада (56 %) та Мексика (51 %) [2].

Якщо говорити про пріоритетність вирішення проблемних питань, що стосуються вдосконалення діяльності із протидії корупції, то їх можна виділити наступним чином:

1. Формування економічних і цивільних суспільних інститутів, що дозволяють домогтися більшої привабливості чесної і доброчесної державної служби в порівнянні з перспективою вступу в корупційні зв'язки і співтовариства.

2. Розробка і реалізація комплексу заходів щодо підвищення рівня внутрішньої культури особистості та зміцненню морально-етичних принципів людини, особливо дітей та молоді.

3. Визначення місця антикорупційних заходів в адміністративній та економічній реформі, а також реформи інституцій державної служби і системи освіти. Розробка і подальша реалізація системи таких заходів.

4. Усунення прогалин в правовому полі, пов'язаних з відсутністю чітких трактувань і визначень корупційних діянь та їх ознак в понятійному апараті юриспруденції, що дозволяють об'єктивно оцінювати і класифікувати ті чи інші процеси в різних сферах суспільного життя.

5. Забезпечення найбільш повного відображення у кримінальному кодексі України норм Конвенції ООН проти корупції, яка була ратифікована Україною 18.10.2006, що відносить до кримінальної корупції насамперед: підкуп посадових осіб, що представляють національні та міжнародні громадські організації; розкрадання, неправомірне привласнення або інше нецільове використання майна державною посадовою особою; зловживання впливом в корисливих цілях; зловживання службовим становищем; хабара у приватному секторі; розкрадання майна в приватному секторі; відмивання доходів здобутих злочинним шляхом; перешкоджання здійсненню правосуддя; незаконне збагачення (тобто значне збільшення активів посадової особи, яке перевищує її законні доходи, які він може по-різному обґрунтувати). На засіданні 10 сесії Групи огляду імплементації Конвенції ООН проти корупції, що відбувалася 27–31 травня 2019 року у Відні, заступник керівника підрозділу детективів Олександр Скомаров зазначав, що у 2019 році стан імплементації в Україні Конвенції ООН проти корупції значно покращився, але залишається досить неповним.

6. Формування дієвої системи оподаткування. Вироблення ефективних механізмів, що забезпечують невідворотність реалізації відповідальності платників податків, прозорість фінансової діяльності фізичних та юридичних осіб, підрив фінансових основ корупції.

7. Розвиток міжнародного співробітництва для вирішення проблем щодо протидії національній та транснаціональній корупції з урахуванням змін, що відбуваються, у тому числі інтеграційних та економічних процесів на світовому рівні, враховуючи високий ступінь криміналізації зовнішньої економічної діяльності в цілому.

Таким чином, вдосконалення діяльності із протидії корупції треба пов'язувати, перш за все, з комплексним здійсненням правових, політичних, організаційних, технічних і фінансових заходів, що

забезпечують розвиток необхідних механізмів, реалізація яких дозволить створити серйозні передумови для докорінної зміни ситуації в сфері протидії масштабним проявам корупції в Україні.

Список бібліографічних посилань

1. Проект Закону про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63942 (дата звернення: 13.09.2019)

2. Джух Н. Корупційні ризики в професійній діяльності державних службовців // Міністерство юстиції : офіц. сайт. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_34678 (дата звернення: 13.09.2019).

Одержано 22.09.2019

УДК 343.3/.7

Єгор Сергійович РОМАНЕНКО,

слідчий слідчого відділення Братського відділу поліції

Головного управління Національної поліції в Миколаївській області,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ: УМИСЕЛ ЧИ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ

Термін «корупція» вже досить давно вкоренився у свідомості кожного жителя України. Впродовж багатьох років влада створює нові органи, розробляє нові заходи у боротьбі з «хабарництвом», але як показує практика, дані дії є неефективними. Дана проблема має «міжнародний» характер, так як в кожній країні корупція досить сильно впливає як на економіку, так і на суспільство.

Одним з аспектів у боротьбі з корупцією в Україні було впровадження так званої е-декларації (електронне декларування доходів). Дана декларація, на відміну від тієї, що практикувалася раніше, по заповненню більш ширша, так як містить не 6, а 16 розділів. В даній електронній декларації, окрім нерухомого майна, транспортних засобів, доходів, також декларуються об'єкти незавершеного будівництва, нематеріальні активи, робота за сумісництвом, а також речі, які перебувають у власності громадянина, та коштують більше 100 мінімальних заробітних плат. Таким чином електронна декларація робить неможливим приховати незаконно отримані доходи громадянином (суб'єктом декларації), також слід зазначити, що це один із багатьох методів в боротьбі із корупційними проявами в українському суспільстві.